

SCHOOLPLAN

2024 - 2028

bestuursnummer: 41567
brin: 13XQ

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
Strategisch beleid	3
Schoolbeschrijving	5
Onderwijskundig beleid	7
Personeelsbeleid	12
Organisatiebeleid	13
Kwaliteitsbeleid	17
Financieel beleid	13
Overzicht van bijlagen	14

INLEIDING

Doelen en functie

Montessori Schiedam beoogt een lerende organisatie te zijn. Het kenmerk van een lerende organisatie is, dat deze zich voortdurend aan het aanpassen is om - in een zich veranderende context - de gestelde doelen te (blijven) bereiken. Een systeem van kwaliteitszorg met daarin centraal de Lemniscaat van kwaliteitsbewustzijn en het instrument de Leercirkel (meer hierover onder kwaliteitsbeleid) ondersteunt het continu leren in en door de organisatie.

In het kader van plannen en verantwoorden rapporteert Montessori Schiedam jaarlijks schriftelijk over het organisatieleren (het jaarverslag en -plan) rondom de jaarwisseling door middel van het document "De koers van Montessori Schiedam" (De Koers genoemd). Nadat een schooljaar is afgerond, wordt gerapporteerd over met name de onderwijsresultaten door middel van het document: "De staat van het onderwijs in Montessori Schiedam" (De Staat genoemd). Beide documenten hebben, net zoals dit schoolplan, een relatie met het bestuurlijk beleid van de stichting Primo Schiedam, waar Montessori Schiedam deel van uitmaakt, maar zijn vooral gericht op de instandhouding van het organisatie-eigen kwaliteitsbewustzijn om processen te consolideren, te verbeteren, veranderen of om te innoveren, met als belangrijkste doel de onderwijsresultaten te behalen die worden geëmbieerd of die de samenleving verwacht.

Met het eens per vier jaar opstellen van een schoolplan maken wij een momentopname waarin de onderwerpen worden belicht die samen de in het kader van de Wet op het Primair Onderwijs, artikel 12, informatie verschaffen aan belanghebbenden en belangstellenden over de historie, de actuele situatie en de verwachte toekomst in en om Montessori Schiedam.

Procedure

Dit schoolplan is opgesteld door de teamleden van de school die in de rol van navigator actief zijn en ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad.

Alle personeelsleden die aan de school verbonden zijn hebben zich gecommitteerd aan de missie en visie van onze montessorischool en hebben op basis daarvan vanuit verschillende organieke rollen een bijdrage geleverd aan het vaststellen van de actiepunten die in dit schoolplan zijn opgenomen. Het opstellen van dit (statische) schoolplan is een exercitie die voortvloeit uit processen die leiden tot continue ontwikkeling. Over de schoolontwikkeling wordt tenminste jaarlijks door het team gesproken in de teambijeenkomst "Evaluatie en planning" waarin collectief geëvalueerd, gereflecteerd en gepland wordt in aanloop naar elk nieuw schooljaar.

STRATEGISCH BELEID

Strategisch beleid

De Stichting Primo Schiedam beschikt over een strategisch beleidsplan. De looptijd van het strategisch beleidsplan is 2022-2026. In het strategisch beleidsplan staan (o.a.) de speerpunten van het beleid van het bestuur en actiepunten voor de scholen.

Montessori Schiedam heeft daaruit de volgende keuzes gemaakt:

Domein	Actiepunten beleidsplan 2023-2027	Prioriteit
2.5 Onze visie t.a.v. personeel & organisatie: de onderwijsprofessional centraal: 'Jij doet ertoe'	Versterken kwaliteit van het professioneel handelen t.a.v. burgerschapsonderwijs	hoog
2.3.2. Burgerschap en Nederlands Kennis Curriculum	• Alle scholen nemen kennis van het Nederlands Kennis Curriculum, testen thema's en gaan in overleg met het bestuur over tot de implementatie wanneer dit passend is.	hoog
2.3.5 ICT en Techniek	Iedere school formuleert beleid rond digitale geletterdheid. Bovenschools zullen de kaders hiervoor met de ICT-coördinatoren worden geformuleerd.	gemiddeld

Waardepropositie

Montessori Schiedam is een gemeenschap die het kinderen in de basisschoolleeftijd en in de periode voorafgaand daaraan, mogelijk maakt zich te ontwikkelen. Onderwijs vult de opvoeding van ouders aan en opvang vervangt deze, zodat ouders er op kunnen vertrouwen dat hun kind in goede handen is; van 7 uur 's ochtends tot 7 uur 's avonds; het gehele jaar door¹.

Visie

Waarom?

Kinderen van 'vandaag' hebben het nodig de kans te krijgen zich een stevige basis (bestaande uit kennis, inzichten en vooral uit onderzoeks- en sociale vaardigheden) te verwerven, opdat zij - in de maatschappij van 'morgen' - in staat zijn zich vanuit die basis verder te ontwikkelen.

De maatschappij verandert in een samenleving waarin een ieder die daartoe in staat is voor zichzelf en zijn omgeving verantwoording neemt en draagt.

Deze maatschappij behoort tot de meest concurrerende kenniseconomieën ter wereld, waarin mensen voortdurend blijven leren om zich aan te passen aan de zich steeds veranderende omgeving. Dit vraagt flexibiliteit en vitaliteit van alle mensen, groot en klein; gezond gedrag en bewust kiezen voor vormen van vrije tijdsbesteding helpt hen daarbij.

Daaruit voortvloeiend vraagt dit ook het maken van bewuste en verstandige keuzes die een gezonde leefomgeving bevorderen.

Wat?

Vanuit de idee dat de samenleving steeds sneller verandert, helpt Montessori Schiedam kinderen vooral met het zich verwerven van vaardigheden, met inbegrip van de vaardigheid om een leven lang te leren met, van en voor elkaar door het (leren) maken van bewuste keuzes. Meer specifiek gaat het er dan om::

- ✓ kinderen zich de instrumentele vaardigheden te laten verwerven (geletterdheid en gecijferdheid);
- ✓ kinderen zich onderzoeksvaardigheden te laten verwerven (die hen in staat stellen dat te leren wat hen aan kennis en vaardigheden ontbreekt);
- ✓ kinderen zich sociale vaardigheden te laten verwerven (die hen in staat stellen andere mensen te ontmoeten, met hen om te gaan en met hen samen te leren, te werken en te spelen);
- ✓ kinderen zich bewust te laten worden van hun uniciteit (talenten, creativiteit, probleemoplossend vermogen, enz.) om van daaruit voor zichzelf keuzes te leren maken die gezond gedrag in de meest ruime zin van het woord bevorderen.

Missie

Onze professionals hebben vertrouwen in de zelfsturende ontwikkelingskracht van opgroeiende kinderen en helpen hen het zelf te leren doen.

¹ met uitzondering van weekeinden en algemeen erkende feestdagen

Waar & Wanneer ?

Montessori Schiedam is een organisatie waarin onderwijs en opvang bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Mensen leren altijd en overal, dus ook buiten de contacturen.

De context waarin kinderen opgroeien wordt gezien als van doorslaggevend belang. Montessori Schiedam is gericht op het verrijken van die context door zich als organisatie te verbinden met haar stakeholders en de maatschappij.

Wie ?

Behalve het kind zelf als belangrijkste regisseur van zijn eigen leren en de kindvolgende en begeleidende rol die leidsters en pedagogisch medewerkers daarin spelen, zien onze professionals ouders als belangrijke partner in de opvoeding. Zij worden serieus genomen daar waar het gaat om de kennis over hun eigen kind. Betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind is van groot belang. Professionals in Montessori Schiedam informeren ouders via gesprekken en verslagen en verwachten dat de ouders informatie die ertoe doet over hun kind ook delen.

Ouders leveren belangrijke bijdragen aan de ontwikkeling door - naast en in aanvulling op dat wat binnen onderwijstijd gebeurt - hun kind zo breed mogelijk kennis te laten maken met de wereld om zich heen. Ervaringen die buiten het onderwijs worden opgedaan (in de kinderopvang, thuis en bij vrije tijdsbesteding) stellen kinderen in staat hier hun voordeel mee te doen.

De professionals binnen Montessori Schiedam willen de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van het kind niet van ouders overnemen, maar hier als partner en in goed overleg een waardevolle bijdrage aan leveren.

Hoe ?

In *Montessori Schiedam* werken professionals collectief met kinderen samen aan hun ontwikkeling vanuit de volgende vijf richting gevende uitspraken:

→ Wij vinden het mede opvoeden tot onafhankelijkheid en tot sociaal verantwoordelijk persoon zeer belangrijk.

Wij ondersteunen het kind bij het bewust maken van omgangsregels tussen kinderen en volwassenen. In de naar leeftijd heterogeen samengestelde groepen gelden werkafspraken en gedragsregels die binnen de groepen besproken worden. Regelmatig vinden er groepsactiviteiten plaats waarbij, de kinderen zich ook verbinden met kinderen uit de andere bouwen. Zij dragen daarbij zelf de zorg voor de schoolmaterialen, de omgeving en hun eigen spullen.

→ Wij vinden het belangrijk dat de relatie leraren en kinderen en tussen kinderen onderling gebaseerd is op wederzijdse betrokkenheid, vertrouwen en respect.

De leiding van de kinderen benadert ieder kind als een evenwaardig lid van de groep. De leiding geeft het kind vertrouwen door individuele gesprekjes met betrekking tot het welbevinden, ontwikkeling, leerhouding en leerproces. De stimulerende rol die de leiding hanteert, geeft de kinderen het vertrouwen zelf beslissingen te nemen die ook mogen mislukken.

→ Wij bieden vanuit "Vrijheid in gebondenheid" het kind aan zijn eigen ontwikkeling te ondersteunen. Door het (in onderwijstijd) aanbieden van vrije werkmomenten waarbinnen duidelijke grenzen aangegeven worden, krijgt het kind de gelegenheid zelfstandig een werkkeuze te maken. Het ontwikkelingsmateriaal stuurt het kind aan, waarbij de leiding stimuleert en observeert. De leiding hanteert daarbij een observatiemodel en volgt de kinderen. Tijdens het lopen van rondes in de groep observeert de leiding of het kind in staat is planmatig te werken. Buiten onderwijstijd is het principe "vrijheid in gebondenheid" evenzeer een belangrijk uitgangspunt voor de vormgeving en inrichting van opvang en ontspanning.

→ Wij vinden het belangrijk dat kinderen hun eigen leerproces kunnen sturen.

Er is geen kunstmatige rem op de leerbehoefte van het kind. De kinderen krijgen de vrijheid om langdurig met het werk bezig te zijn, zolang de activiteit het kind tot verdieping van het leerproces brengt. Het kind bepaalt daarbij zijn eigen werktempo.

Wij erkennen dat leren zich niet beperkt tot de uren die voor onderwijstijd zijn ingeruimd; kinderen leren altijd en overal en krijgen daar ook gelegenheid toe.

→ Wij vinden een goed voorbereide activerende omgeving, waarin kinderen zich zelfstandig en zelfverantwoordelijk kunnen ontwikkelen, noodzakelijk

Onze inrichting van de lokalen, gangen en andere werkruimten is overzichtelijk, verzorgd en schoon. Voor een vaste indeling in de kasten, kaartenbakken, enzovoorts, gelden duidelijke afspraken. Het aanwezige materiaal is afgestemd op de ontwikkelingsbehoeften en belevingswereld van de kinderen in die specifieke groep. Deze voorbereide omgeving nodigt het kind uit tot zelfstandig ontdekkend leren.

SCHOOLBESCHRIJVING

Gegevens van de stichting

Naam: Primo Schiedam
 Directeur/Bestuurder: Peter Jonkers
 Adres: Burgemeester van Lierplein 77
 Postcode en plaats: 3134ZB Vlaardingen
 Telefoonnummer: 010-4260446
 E-mailadres: info@primoschiedam.nl
 Website-adres: www.primoschiedam.nl

Gegevens van de school

Naam: Montessori Schiedam
 Directeur: Herman Lamferkamp
 Adres: Anthonie Muysstraat 2
 Postcode en plaats: 3117LD Schiedam
 Telefoonnummer: 010-2730020
 E-mailadres: info.montessori@primoschiedam.nl
 Website-adres: www.montessorischiedam.nl

Kenmerken van het personeel

Het team van Montessori bestaat uit onderwijsprofessionals die met elkaar samenwerken vanuit rollen (zie het hoofdstuk Organisationsbeleid).

De leeftijdsopbouw is bij het opstellen van dit schoolplan evenwichtig.

Als gevolg van het heersende lerarentekort is het vrijwel onmogelijk om aan strategische personeelsplanning te doen.

De schoolopleider in Montessori Schiedam is actief in het begeleiden van pabo-stagiairs met als bedoeling hen nog voor het afstuderen aan de school te verbinden.

Het is daarnaast de verwachting dat de school gaande de looptijd van dit schoolplan vaker dan voorheen zij-instromers zal aanstellen en hen in samenwerking met de pabo zal begeleiden op weg naar basisbekwaamheid en daar voorbij.

Kenmerken van de leerlingen en hun ouders

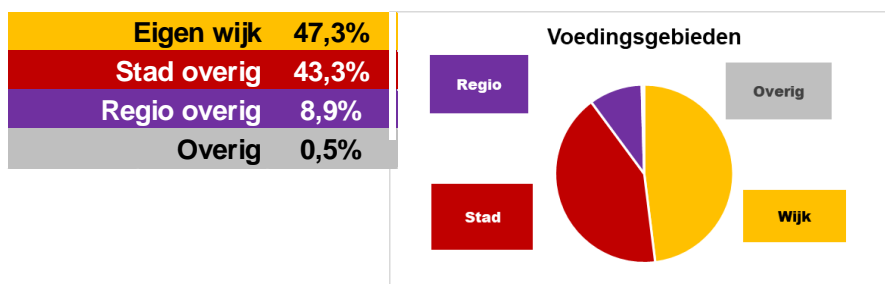
Montessori Schiedam heeft een openbaar karakter. In beginsel zijn alle ouders met hun kind bij ons welkom, wat maakt dat de leerlingenpopulatie divers is. Circa twintig procent van de leerlingen wordt meertalig opgevoed en voor ongeveer tien procent van de leerlingen geldt dat zij een niet Nederlandse culturele achtergrond (NNCA) hebben. Vijftien tot twintig procent van de leerlingen heeft behoefte aan speciale ondersteuning.

Ouders die hun kind bij ons aanmelden doen dat niet zomaar. Wat hen bindt is dat zij elkaar – ondanks hun verschillen – herkennen in de manier waarop zij tegen de ontwikkeling van kinderen aankijken en in hun manier van hoe zij met hun kinderen willen omgaan. Veel van de ouders beschikken over een hbo-werk en/of denkniveau.

Montessori Schiedam is geen buurt- of wijksschool, maar heeft een meer stedelijke functie.

Op peildatum 31 juli 2023 waren de gezinnen van waaruit de kinderen bij Montessori Schiedam zijn ingeschreven als volgt woonachtig:

- Eigen wijk (de wijk Schiedam-West waarin de school is gevestigd): 47,3%
- Stad overig (de andere wijken in de stad Schiedam): 43,3%
- Regio overig (de aangrenzende gemeenten Rotterdam en Vlaardingen): 8,9%
- Overig: 0,5%

Sterkte-zwakte-analyse

Navigatoren in het team van Montessori Schiedam houden voortdurend zicht op wat er binnen en buiten de organisatie leeft en gebeurt. Deze waarnemingen worden gebruikt om op koers te blijven en om van de mogelijkheid gebruik te maken te laveren wanneer dat nodig is. Een en ander wordt jaarlijks rond de jaarwisseling gedocumenteerd in "De koers van Montessori Schiedam".

Thema's die actueel zijn bij het opstellen van het schoolplan in termen van sterke kanten, zwakke kanten, kansen en bedreigingen zijn hieronder weergegeven:

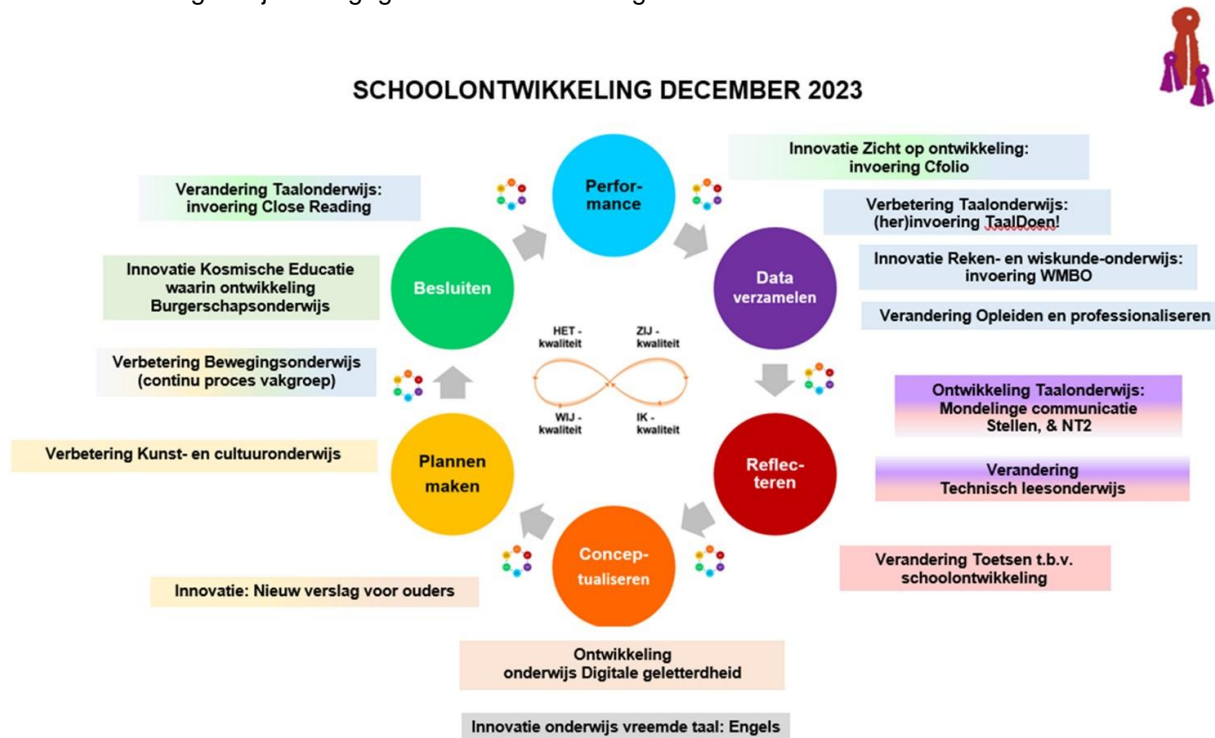
STERKE KANTEN	ZWAKKE KANTEN
Intern: <ul style="list-style-type: none"> • Verankerde en gedragen missie en visie; • Conceptueel verantwoord werken, verbeteren, veranderen en innoveren - Verbeteringstrajecten basisvaardigheden zijn al gaande 	Intern: <ul style="list-style-type: none"> • Percentage uitstroom referentieniveau 2F/1S is op grond van schooleigen ambitie nog te laag.
Extern: <ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldig volgens NMV • Goed functionerende en ondersteunende bestuurlijke omgeving. 	Extern: <ul style="list-style-type: none"> • Percentage uitstroom referentieniveau 2F/1S is op grond van signaleringswaarden onderwijsinspectie nog te laag.
KANSEN	BEDREIGINGEN
Intern: <ul style="list-style-type: none"> • Het team van de school is kwaliteitsbewust en kritisch, wat maakt dat er een hoge mate van veranderbereidheid heerst. • Huisvesting: verkleinen ruimtegebrek door gaan gebruiken twee locaties. 	Intern: <ul style="list-style-type: none"> • Vacatureruimte kan niet altijd worden ingevuld, waardoor te weinig tijd is voor gewenste schoolontwikkeling; • Er wordt door een substantieel deel van het team werkdruk ervaren; • Huisvesting: verspreiding van de school over twee locaties.
Extern: <ul style="list-style-type: none"> • Etaleren montessoripraktijken. 	Extern: <ul style="list-style-type: none"> • Het lerarentekort.

ONDERWIJSKUNDIG BELEID

Onze grote verbeterdoelen

Montessori Schiedam is continu in ontwikkeling.

Alle ontwikkelingen zijn weergegeven in de afbeelding hieronder:

- **Basisvaardigheden taal en rekenen**

De schoolweging en een hulpmiddel - het onderwijsresultatenmodel - gebruikt de Inspectie van het Onderwijs vanaf het schooljaar 2020/2021 om vast te stellen of leerlingen genoeg geleerd hebben, door te kijken welk percentage leerlingen in leerjaar 8 de verschillende referentieniveaus beheersen voor lezen (met begrip), taalverzorging en rekenen.

De gemiddelde percentages waarmee behaalde referentieniveaus halverwege het laatste bovenbouwjaar met de Centrale Eindtoets in beeld werden gebracht, lieten in 2019 zien dat – een enkele uitzondering daar gelaten – kinderen met het fundamenteel niveau (1F) doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Uit diepere analyse bleek een uitzondering altijd te verklaren vanuit kindkenmerken; er is geen verband gevonden met de kwaliteit van het onderwijs in zijn algemeenheid. Dit geldt ook voor wat betreft het kunnen begrijpen van leesteksten op het hogere fundamentele niveau (2F); veruit de meeste kinderen stromen door naar het voortgezet onderwijs met dit hogere niveau.

Een (volgens de signaleringswaarde die de Inspectie van het Onderwijs voor onze school hanteert) te laag percentage kinderen gaf er op het moment waarop de eindtoets werd afgenomen blijk van te beschikken over het hogere fundamentele niveau, (Taalverzorging 2F) en het streefniveau (Rekenen en wiskunde 1S).

- **Rekenen en wiskunde**

Intern onderzoek (2019) naar de onderwijspraktijk binnen het vakgebied rekenen en wiskunde, waarbij ook tussentijdse Cito-LOVS-toetsen werden betrokken, liet zien dat niet alle kinderen hun potentie optimaal benutten. Op basis van de uitkomsten van dat onderzoek is besloten het reken- en wiskunde-onderwijs te innoveren door het aanschaffen van de rekenmethodiek WMBO en door het scholen en coachen van groepsleiders in het gebruiken van deze methodiek. In het schooljaar 2021/2022 werd WMBO voor het eerste gebruikt.

In deze schoolplanperiode geldt, dat het verder passend maken, het invoeren van de methodiek WMBO en het (blijven) monitoren op de resultaten op dit gebied een van de grote veranderdoelen blijft.

- **Nederlandse taal, waaronder lezen**

Ook de onderwijspraktijk op het gebied van taalverzorging – met name spelling – werd intern onderzocht (vanaf 2020; enige vertraging werd gaande de coronacrisis opgelopen). Ook hierin werden tussentijdse Cito-LOVS-toetsen betrokken. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek is de noodzaak gebleken te verbeteren – onder andere door coaching - in het naar de bedoeling van de ontwikkelaars gebruiken van de methodiek Taal doen!. Dit verbetertraject is getart bij aanvang van het schooljaar 2022/2023.

In deze schoolplanperiode geldt, dat het verder passend maken, het invoeren van de methodiek TaalDoen! en het (blijven) monitoren op de resultaten op dit gebied een van de grote veranderdoelen blijft.

Zowel op schoolniveau als op bestuursniveau wordt gewerkt aan een visie op taalonderwijs waarin ook andere domeinen dan taalverzorging en lezen (met begrip) worden opgenomen. In deze schoolplanperiode krijgt de visie gestalte en wordt aan de concrete invulling daarvan gestalte gegeven.

- **Kosmische educatie, waaronder burgerschap**

De leergebieden Mens & maatschappij en Mens & natuur zijn samengebracht in het (montessoriaanse) leergebied Kosmische educatie. De experts die met de ontwikkelingen op dit terrein aan de slag zijn, oriënteerden zich in de afgelopen twee jaar uitgebreid op verschillende methodieken en curricula.

Burgerschapsonderwijs - het bevorderen van kennis over de basiswaarden en de organisatie van de democratisch rechtsstaat – maakt ook deel uit van Kosmische educatie. Bij de keuze van een nieuwe methodiek wordt specifiek beoordeeld of dit type doelen daarin is verankerd.

Een besluit over de te gaan gebruiken methodiek wordt aan het begin van de schoolplanperiode verwacht waarna de verdere schoolplanperiode nodig zal zijn om de methodiek in te voeren.

- **Verslag voor ouders**

Het verslag dat gebruikt wordt om ouders te informeren over de ontwikkeling van hun kind en dat input geeft aan het gesprek daarover wordt geheel gewijzigd. Aanleiding daarvoor is het dat groepsleiders gemerkt hebben dat met het verslag het voor ouders niet voldoende duidelijk is hoe hun kind zich ontwikkeld ten opzichte van dat wat in relatie tot de leerlijnen op de verschillende ontwikkelingsgebieden verwacht kan worden.

In 2023 heeft een aantal teamleden zich gebogen over de vraag op welke wijze dit beter kan. Zij hebben tijdens een studiedag ook informatie bij hun collega's opgehaald om te zien wat zij nodig hebben om ouders goed te kunnen informeren en om te bepalen in welke vorm dat op een dusdanige manier kan dat het ook in de uitvoering (het maken van het verslag) haalbaar is.

De ontwikkeling van het nieuwe verslag wordt in deze schoolplanperiode voortgezet. Het is de verwachting dat een nieuw verslag op zijn vroegst ontwikkeld is en gebruikt kan worden in het schooljaar 2025/2026.

Pedagogisch-didactisch handelen

Onze visie op onderwijs is ontstaan als reactie op de gebruikelijke gang van zaken in de tijd waarin Maria Montessori leefde en werkte (eind negentiende, eerste helft twintigste eeuw). Kinderen werden in die tijd gezien als onmondige wezens die alleen door de hulp en het voorbeeld van volwassenen iets zouden kunnen leren. De kinderlijke drang tot beweging, tot eigen initiatieven, werd gezien als losbandigheid, die het leren in de weg stond. Voor wat betreft het onderwijs reageerde Montessori vooral op situaties die volgens de toen gangbare principes van Herbart waren ingericht. De kinderen werden in hun schoolbanken letterlijk en figuurlijk kort gehouden. Leren bestond uit de methode van voordoen en nadoen. Het (letterlijk) reproduceren van de door de leraar aangereikte leerstof gold als hoogste doel.

Montessori legde het zwaartepunt van de hervormingen in het onderwijs bij de rol en functie van de omgeving, van het materiaal en bij een (andere) houding van de volwassenen.

In het document "Pedagogisch-didactisch klimaat" is uitgebreid beschreven op welke wijze het pedagogisch-didactisch klimaat tot stand komt en wat daarin de rol van de leraar is.

Kortheidshalve verwijzen wij naar deze bijlage.

Kosmische theorievorming en identiteitsontwikkeling ²

- **Perspectief op de maatschappij**

De sociale evolutie van de mens naar een hoger en edeler niveau speelt een belangrijke rol in Montessori's werk. De wijze waarop kinderen in staat worden gesteld zich te ontwikkelen is binnen de opvatting van Montessori van directe invloed op de wijze waarop de mensen zich tot elkaar verhouden: op de manier waarop de maatschappij wordt ingericht. Montessori was dan ook van mening dat door de opvoeding op haar manier in te richten, maatschappelijke verbeteringen zouden kunnen worden bereikt.

Haar antropologische en maatschappelijke inzichten hebben directe consequenties voor haar pedagogische opvattingen. Gedurende haar hele loopbaan heeft Montessori er telkens op gewezen dat het fundamentele probleem van de pedagogiek in feite niet pedagogisch was, maar sociaal; het verbeteren van de relatie tussen kind en volwassene. De begrippen 'zelfstandigheid' en 'vrijheid' stonden daarbij centraal. Alleen zo konden kinderen zich ontwikkelen tot vrije mensen die het voortdurend verbeteren van de samenleving nastreven.

- **Kosmische opvoeding**

In India (1939) ontwikkelde Montessori haar kosmische visie op mens en wereld, die leidde tot het beschrijven van een plan voor kosmische opvoeding en onderwijs. Montessori ontwikkelde deze visie vanuit haar studie op diverse wetenschappen, bestudering van de theosofie en haar persoonlijke godsdienstige overtuiging.

Het centrale idee van de kosmische visie is dat de mensheid deel uitmaakt van het grote kosmische plan waarin alles, bewust of onbewust, het grote doel van het leven dient ('To educate the human potential').

De mens heeft in dit geheel een speciale rol. Hij heeft immers het vermogen om zich aan omstandigheden aan te passen. Dit adaptatievermogen zorgt ervoor, samen met het gebruik van gereedschappen en met behulp van taal, dat de mens invloed kan uitoefenen op en mede vorm kan geven aan het uiterlijk van onze planeet. De mens kan zijn plaats in het geheel overzien en overdenken. Dit houdt in dat de mens kan ingrijpen en de wereld mede vorm kan geven, maar het betekent ook dat de mens verantwoordelijkheid draagt voor het in stand houden van het geheel. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid richt zich op het vreedzaam samenleven van alle mensen op aarde en dat leidt uiteindelijk tot wereldvrede.

De kosmische taak van de mens is volgens Montessori het handhaven van de wereldorde, het bevorderen van de evolutie en het verder vervolmaken van de kosmos.

Het ontwikkelen van de persoonlijkheid, die op deze wijze een bijdrage levert aan de opbouw van cultuur, krijgt op deze wijze een betekenis die boven het individu uitgaat. De ideeën van oude filosofen, waaronder Plato en Pythagoras, hebben Montessori beïnvloed in haar denken. In de oude mysteriescholen werd kennis bijgebracht van een harmonisch universum. Het ging om inzicht en bewustheid van alles wat de kosmos insloot.

Binnen de Montessoripedagogiek en -didactiek komen deze patronen steeds terug, bijvoorbeeld in de terminologie: 'psico aritmetica'/'psico geometria'.

De kosmische visie vertaalde Montessori naar haar concept van kosmische opvoeding. Daarin staat het ontwikkelen van een kosmische houding centraal. Kosmische opvoeding brengt waardering bij voor de schepping en voor alles wat door menselijke samenwerking tot stand is gekomen.

- **Vredesopvoeding**

Een kosmische houding wordt ontwikkeld als het kind zich bewust wordt van de mogelijkheden en van de verantwoordelijkheid om deze mogelijkheden te gebruiken ten behoeve van de gemeenschap.

Door het ontwikkelen van deze houding en het aanwakkeren van liefde voor alle onderwerpen waar het over leert, hoopte Montessori dat mensen in het algemeen meer humaan zullen worden en dat er aan gewelddadige oorlogen een eind zal komen. Zij achtte het nodig om het individu vanaf de jongste jaren te plaatsen in relatie tot de mensheid en duidelijk te maken dat ieder mens een schakel vormt in alles wat in wereld tot stand komt. Montessori eerbiedigt daarbij de persoonlijkheid van elk individu, ongeacht zijn aanleg en verworvenheden.

- **Socialiteit**

Socialiteit ontwikkelen betekent, dat het kind door om te gaan en rekening te houden met anderen, samen te werken, zich leert handhaven in een groep (sociale integratie). Het vermogen van het kind

² Bron: *Het Montessori Basisonderwijs: Inspectie van het Onderwijs 2007*

zich sociaal te gedragen is van vitaal belang, dat wil zeggen voor de ontwikkeling van het kind als persoon.

De sociale ontwikkeling vindt plaats in een heterogene groep die wordt gezien als een 'maatschappij'. Hierdoor en door de voorbereide omgeving kunnen kinderen vrije betrekkingen aangaan en samenleven. Het proces van de sociale integratie verloopt in een aantal stappen: van de ontwikkeling van het gemeenschapsgevoel, de zogenaamde clangeest in de onderbouw, naar het geleidelijk deelnemen in een georganiseerde maatschappij, bijvoorbeeld door gezamenlijk plannen te maken en uit te voeren, groepjes te vormen en zich te oriënteren op de buitenwereld.

Om zich met andere individuen te kunnen vereenzelvigen ontwikkelt het kind het perspectief nemen. Binnen dit sociaal perspectief nemen zijn verschillende stadia; van ongedifferentieerd perspectief nemen bij de 3- tot 4-jarigen tot en met het denken in termen van een derde persoon bij de 12-jarigen

- **Moraliteit**

Morele ontwikkeling houdt in dat kinderen het besef en de kennis ontwikkelen van de gewoonten en normen van hun omgeving evenals het sociale gevoel van medeverantwoordelijkheid en rechtvaardigheid.

Kinderen in de onderbouw zijn ontvangend ingesteld en absorberen indrukken. In deze levensfase imiteren zij de volwassenen in houding en gedrag en nemen ze over wat de volwassene goed vindt en in praktijk brengt.

Kinderen in de middenbouw accepteren niet zonder meer feiten en gedragingen van anderen. Ze stellen zaken ter discussie en willen ze begrijpen, voordat ze zich iets eigen maken. Montessori zegt hierover: 'het kind is dan een rebel'.

Oudere kinderen leren reflecteren en kijken als het ware vanuit 'een derde persoon'. In het montessorionderwijs draagt het verkeren in een heterogene groep direct bij aan de morele ontwikkeling.

Burgerschap

Burgerschap is beschreven op de gelijknamige kwaliteitskaart waarnaar wij hier kortheidshalve verwijzen.

Vakken, materialen, methodieken en toetsinstrumenten

- **Montessorimateriaal**

Montessorimateriaal heeft verschillende functies binnen ons montessori-onderwijs.

Ten eerste is het materiaal ontworpen om kinderen te helpen bij het ontwikkelen van hun zintuiglijke waarneming en motorische vaardigheden. Door te werken met concrete materialen zoals blokken, kubussen, tellers en andere manipulatieve materialen, kunnen kinderen abstracte concepten zoals wiskunde en taal beter begrijpen.

Daarnaast stimuleert Montessorimateriaal het zelfstandig leren en de zelfontdekking van kinderen. Het materiaal is zo ontworpen dat kinderen zelfstandig kunnen werken en ontdekken, waardoor ze hun eigen interesses kunnen volgen en op hun eigen tempo kunnen leren.

Tot slot helpt Montessorimateriaal kinderen om hun concentratie, focus en discipline te ontwikkelen. Door te werken met het materiaal worden kinderen uitgedaagd om zich te concentreren en zich te verdiepen in hun activiteiten, waardoor ze belangrijke vaardigheden ontwikkelen die hen helpen bij hun verdere ontwikkeling.

Montessorimaterialen zijn (meestal):

- ✓ ontworpen om de zintuigen te prikkelen en kinderen te helpen leren door middel van tast, zicht, geluid en beweging;
- ✓ tastbaar en kunnen worden gemanipuleerd door kinderen, wat hen helpt om abstracte concepten te begrijpen door hands-on ervaring;
- ✓ zelfcorrigerend, wat betekent dat kinderen direct kunnen zien of ze een fout hebben gemaakt en deze kunnen corrigeren zonder de hulp van een volwassene;
- ✓ ontworpen op een manier die de kinderen uitdaagt om steeds complexere concepten te begrijpen en te beheersen, waardoor ze in hun eigen tempo kunnen groeien;
- ✓ in een logische volgorde gerangschikt en op een gestructureerde manier ontworpen, waardoor kinderen kunnen leren en oefenen in een georganiseerde omgeving.

- **Methodieken**

Naast materialen wordt bij een aantal vakgebieden ook methodieken gebruikt:

vak	methodiek / aanpak	opmerkingen en verwijzingen
Nederlandse taal	Taal: doen!	Handleiding TD april 2022.docx
Rekenen en wiskunde	Wiskunde Montessori Basisonderwijs	kortweg: "WMBO"
Technisch lezen	Strategisch lezen	wordt veranderd
Begrijpend lezen	Close Reading	
Schrijven	Schrijven in de basisschool	
Kunstzinnige oriëntatie	Schooleigen uitwerking m.b.v. TULE	Toelichting TULE: https://www.slo.nl/thema/meer/tule/toelichting
Oriëntatie op jezelf en op de wereld	Topondernemers	wordt veranderd
Engels	Groove Me	enkel bovenbouwgroepen

- **Toets- en observatie-instrumenten**

Naast Cfolio waarmee zicht gehouden wordt op de ontwikkeling van elk individueel kind (formatief evalueren), worden de volgende tussentijdse toetsen afgenomen:

vak	Boomtoets	afname in:
Nederlandse taal	spelling	leerjaren 3 t/m 8
	werkwoordspelling	leerjaren 6 t/m 8
Technisch lezen	woordlezen	leerjaren 3 t/m 8
	tekstlezen	leerjaren 3 t/m 8
Begrijpend lezen	begrijpend lezen	leerjaren 4 t/m 8
Rekenen en wiskunde	rekenen en wiskunde	leerjaren 3 t/m 8
gebied	instrument	afname in:
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Kindbegrip	alle leerjaren
Veiligheidsbeleving	Vragenlijst in WMK	leerjaren 6 t/m/ 8

Zorg en begeleiding

Montessori Schiedam maakt deel uit van de Stichting Primo Schiedam waarin alle openbare basisscholen in de stad verenigd zijn. Het bevoegd gezag heeft zorgplicht voor alle kinderen die extra of speciale ondersteuning nodig hebben. De stichting en dus de school participeert in het samenwerkingsverband Schiedam – Vlaardingen – Maassluis: Onderwijs Dat Past.

In het ondersteuningsprofiel is aangegeven welke ondersteuning de school biedt aan leerlingen, waarbij het gaat om de basisondersteuning en aanvullend hierop om de extra en speciale ondersteuning die de school (al dan niet in samenwerking met externe partijen) biedt.

Kortheidshalve verwijzen wij hier naar het ondersteuningsprofiel.

PERSONEELSBELEID

Onze visie t.a.v. personeel & organisatie: de onderwijsprofessional centraal: "Jij doet ertoe"

De leraar en het onderwijsondersteunend personeel in de klas zijn de spil en de kritische succesfactor binnen het onderwijsleerproces.

Deze cruciale rol wordt gevoed door kennis (IQ), sociaal-emotionele inzichten en vaardigheden (EQ). Om duurzaam een topprestatie te kunnen leveren, zijn vitaliteit (FQ) en zingeving (SQ) essentieel voor iedere professional die met kinderen werkt.

Daarom stelt Primo het personeel centraal.

Personeel dat zich proactief opstelt en werkt in een professionele cultuur met erkende ongelijkheid. Met een gezonde werkdruk, in een goed georganiseerde organisatie, waar hij of zij zich bezighoudt met lesgeven en leren. Een omgeving waar leiderschap wordt getoond en duidelijke keuzes worden gemaakt. Waar expertleerkrachten werken en er wordt samengewerkt op zowel school- als bovenschools niveau ten behoeve van het werk in de groepen.

In professionele leergemeenschappen waar kwalitatief goed wordt lesgegeven vanuit een duidelijke visie op leren, die aansluit bij wat leerlingen nodig hebben. Waar het leren van en met elkaar wordt gestimuleerd door gezamenlijk lessen voor te bereiden en waar in leerteams het lesgeven wordt onderzocht en verbeterd.

Kortom, een gemeenschap waarin iedereen ertoe doet en het verschil maakt. Waar verschillen worden omarmd en benut en waar het gehanteerde kwaliteitssysteem ten dienste staat van het lesgeven en verlaging van de werkdruk mogelijk maakt.

Als de leerkrachten en de onderwijsondersteunend personeelsleden in al deze dimensies de kritische succesfactor zijn, dan is het het meest belangrijk het personeel zodanig te faciliteren en te begeleiden in hun ontwikkeling dat ze optimaal kunnen presteren.

De verantwoordelijkheid van (de uitvoering van) hoogwaardig personeelsbeleid ligt op school formeel bij de schooldirecteur, maar in Montessori Schiedam ook bij de mensen die de rol van navigator vervullen en bij alle personeelsleden zelf.

We onderscheiden daarbij de deelgebieden:

- opleiden en ontwikkelen;
- in-, door- en uitstroom;
- functioneren en beoordelen;
- ziekteverzuim;
- taakbeleid.

Deze focus op het personeel impliceert dat de schooldirecteur ten minste 50% van de tijd per week toegewijd is aan personeelsaangelegenheden. Voor Primo als werkgever betekent het dat er ingezet wordt op het professionaliseren van haar personeel.

Door hun steeds bekwaamer te maken, meer te betrekken en te zorgen dat zij steeds meer 'in flow' zijn. Dit is een cirkel van succes; als Primo haar mensen alsmat betert, dan levert zij een steeds betere invulling

van haar maatschappelijke opdracht. Dat maakt Stichting Primo sterker en aantrekkelijker als merk én als werkgever. Wat er weer toe leidt dat Primo een aantrekkelijke werkgever is voortop talent/ expertleraren/ expertprofessionals.

Primo wil daarom een goede werkgever zijn die actief investeert in de medewerkers en in een veilige leer- en werkomgeving. Onder andere door:

- deskundigheidsbevordering;
- het belonen van extra inzet;
- de ontwikkeling van leiderschap;
- het uitbouwen van talenten van Primo-medewerkers door middel van de Primo Academie, een professionaliseringsplatform waar men van én met elkaar leert;
- coaching en begeleiding.

Primo wil de komende vier jaar het eigen vermogen inzetten om leerkrachten meer vrij te roosteren en te werken aan de schoolontwikkeling. Dit is een uitdaging in een tijd van lerarentekort.

ORGANISATIEBELEID

Organisatiestructuur

Montessori Schiedam maakt deel uit van de Stichting Primo Schiedam waarin alle openbare scholen in de stad met elkaar samenwerken.

In de school wordt door professionals in een Rijnlandse organisatie gewerkt waarin geldt: wie het weet mag het zeggen.

De organisatiestructuur, de wijze waarop professionals met elkaar samenwerken en waarop besluitvorming plaatsvindt zijn uitgebreid beschreven in het document "De leer- en werkgemeenschap Montessori Schiedam - professioneel statuut" waarnaar korthedshalve verwezen wordt.

Groeperingsvormen

In Montessori Schiedam wordt gewerkt in naar leeftijd heterogene groepen.

Er zijn:

- onderbouwgroepen (leerjaren 1 en 2)
- middenbouwgroepen (leerjaren 3, 4 en 5)
- bovenbouwgroepen (leerjaren 6, 7 en 8)

Ons onderwijs is in elk geval voor wat betreft de basisvaardigheden Nederlandse taal en Rekenen & wiskunde individueel. Hierdoor kan elk kind zich in zijn eigen tempo ontwikkelen.

Voor aanvang van elk schooljaar worden alle groepen opnieuw door het schoolteam samengesteld.

KWALITEITSBELEID

Visie op kwaliteit en kwaliteitszorg

Wat in Montessori Schiedam wordt verstaan onder kwaliteit, in welke kwaliteitscultuur gewerkt wordt, hoe wordt omgegaan met verantwoording en dialoog en op welke wijze het systeem van kwaliteitszorg functioneert is uitgebreid beschreven in het document "Kwaliteit" waarnaar hier korthedshalve verwezen wordt.

Wet- en regelgeving

Onze school heeft kennis genomen van de eisen voor wat betreft wet- en regelgeving.

Wij houden ons aan de volgende eisen:

1. De schoolgids leveren wij tijdig aan bij de Inspectie van het Onderwijs;
2. De schoolgids voldoet aan de vanuit wet- en regelgeving gestelde eisen;
3. Het schoolplan leveren wij tijdig aan bij de Inspectie van het Onderwijs;
4. Het schoolplan voldoet aan de vanuit wet- en regelgeving gestelde eisen;
5. Het zorgplan leveren wij tijdig via het samenwerkingsverband aan bij de Inspectie van het Onderwijs;
6. Het zorgplan voldoet aan de vanuit wet- en regelgeving gestelde eisen;
7. Wij programmeren voldoende onderwijstijd;
8. Wij programmeren buiten de schooleigen vakanties niet meer dan zeven maal per schooljaar een onvolledige schoolweek voor de leerlingen in de leerjaren 3 tot en met 8;
9. Het bestuur van de stichting draagt zorg voor het bevorderen van evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding.

FINANCIËEL BELEID

Algemeen

Montessori Schiedam heeft de wijze waarop het financieel beleid wordt gevoerd beschreven op de kwaliteitskaart "Financieel beleid" waarnaar hier korthedshalve verwezen wordt.

OVERZICHT VAN BIJLAGEN

In dit schoolplan wordt verwezen naar de volgende bijlagen:

Hoofdstuk - paragraaf	Titel bijlage
Organisatiebeleid - Organisatiestructuur	De leer- en werkgemeenschap Montessori Schiedam - professioneel statuut
Kwaliteitsbeleid - Visie op kwaliteit en kwaliteitszorg	Kwaliteit
Financieel beleid - Algemeen	Financieel beleid
Onderwijskundig beleid - Zorg en begeleiding	Ondersteuningsprofiel passend onderwijs 2024
Onderwijskundig beleid - Onze grote verbeterdoelen	Overzicht schoolontwikkeling december 2023
Onderwijskundig beleid - Onze visie op lesgeven (pedagogisch didactisch handelen)	Pedagogisch-didactisch klimaat